

HAKLARIMIZ VAR

MAĞAZA MARKET-SEN VAR!

Bu broşürde market işçilerinin en sık karşılaştığı sorunların karşısında hukuki haklarımızı anlattık.

Her mağazada, hak ettiği koşulların altında çalıştırılan on binlerce market işçisinin haklarını daha fazla bilmeye, öğrenmeye ihtiyacı var. Bu hakları ancak iş yerindeki ve sendikamızdaki birliğimizle koruyabileceğimizi asla unutmayalım.

A101, ŞOK, BİM, Happy Center, Onur Market, Hakmar, Migros, Carrefour, Tedi... Patronların tehdidi, baskısı varsa market işçisinin sendikası var. Haklarımızı bilelim, sendikal birliğimizi her yerde kuralım, asla yalnız yürümeyelim.

1 Fazla mesaiye kalmamak için neler yapabilirim?

Fazla mesai için yazılı olarak onay vermiş olmanız gerekir. Yazılı onayınız yoksa fazla mesai yapmanız zorunlu değildir. Büyük ihtimalle iş sözleşmenizi imzalarken sizden bu onay alınmıştır. Verdiğiniz onayı işverene ihtar göndererek her zaman geri alabilirsiniz.

2 Fazla mesai yaptığımı nasıl ispatlayabilirim?

Fazla mesai bildirimini mümkün olduğunca yazılı bir şekilde kayıt alın. Mesai giriş ve çıkış saatinizi bu yollarla sorumlulara bildirerek (örneğin whatsapp gruplarına yazarak) yazılı delil elde edebilirsiniz. İş yerinde puantaj, shift girdisi varsa saatlerinizi gösteren bu tabloların fotoğrafını çekebilirsiniz. Pos cihazını açtığınız ve kapattığınız zamanlarda tarih ve saat görünecek şekilde fotoğrafını çekebilir ya da kendinizi videoya çekebilirsiniz. Aynı şubede çalıştığınız arkadaşlarınızın tanık olmasını isteyebilirsiniz.

3 Fazla mesai ücretim ödenmiyor, ne yapabilirim?

Fazla mesai yaptığınız gösterecek delillerle birlikte fazla mesai ücretinizi alabilmek için çalışmaya devam ederken bile dava açabilirsiniz. Fazla mesai ücretleriniz ödenmiyorsa İŞKUR'a şikayet edebilirsiniz. Fazla mesai ücretlerinizin ödenmemesi halinde iş akdinizi haklı nedenle derhal feshedebilir ve kıdem tazminatınız ile diğer alacaklarınız için dava açabilirsiniz.

4 Mobbinge ve işten atma tehditlerine maruz bırakılıyorum, ne yapabilirim?

Mobbing; istikrarlı, sıklıkla ve sistematik şekilde işten uzaklaştırmaya, yıldırmaya, istifaya, şube değiştirmeye; baskı, hakaret, tehdit gibi kasıtlı davranış ve tutumlarla zorlanmanız olarak tanımlanabilir. Sorumlularla konuşmalarınızı mümkün olduğunca yazılı yapın. İleride delil olabilecek e-mail, sms, whatsapp vb. yazışmalarınızı mutlaka saklayın. Tanık beyanları, fotoğraf, iş yerinde tutmuş olduğunuz tutanakların hepsi ileride delil olabilir. Başka şekilde ispatlamanız mümkün değilse telefon görüşmelerini de ses kaydına alabilirsiniz. Ayrıca her firmanın yönetici ihbar hattı bulunmaktadır. Özel sektör firmaları da dahil olmak üzere insan kaynaklarına giderek sorunlarınız hakkında, elde etmiş olduğunuz kanıtlarla yazılı şikayette bulunabilirsiniz.

5 Resmi tatillerde, bayramlarda çalıştırılıyorum ve fazla mesai yapıyorum, ne yapabilirim?

Ulusal bayram ve genel tatillerde (UBGT) çalışmasanız bile o günlerin ücreti ödenmek zorundadır, maaşınızdan kesilemez. Eğer UBGT günlerinde çalıştırılırsanız; yasaya göre çalıştığınız her gün için ekstra bir günlük ücretinizin maaşınıza eklenip ödenmesi zorunludur. UBGT günlerinde çalışırsanız size ücret yerine izin verilemez. Bu günlerde fazla mesai yaparsanız fazla mesai ücreti de ayrıca hesaplanıp

maaşınızla birlikte ödenmek zorundadır. UBGТ günlerinde çalıştığınız halde ücretiniz ödenmiyorsa İŞKUR nezdinde şikayet gerçekleştirebilir, haklı nedenle derhal fesih yaparak kıdem tazminatına hak kazanabilirsiniz.

6

Envanter ve kasa sayımlarındaki açıklar zorla ödetilmek isteniyor, ne yapabilirim?

İşveren ve sorumlularınız, ortada bir mahkeme kararı olmadan açıkların bedelini sizden alamaz, maaşınızdan kesemez. Çıkan açıkların işçiye ödetilmesi gasptır. Açıkları nakit olarak ödemenizi isterlerse bunu yazılı olarak size iletmelerini isteyin, size mesaj atmalarını sağlamaya çalışın. Eğer ödeme yaparsanız da ödemeler karşılığında mutlaka belge alın, yazılı hale getirmeye çalışın. Kasa veya envanterde işin niteliği itibarıyla zaman zaman açık veriyorsanız, açıklar süreklilik göstermiyorsa açıkları gerekçe göstererek işveren sizi işten çıkaramaz; bu şekilde işten çıkarılırsanız işe iade ve tazminatlarınız için dava açabilirsiniz

7

TETT, SKT'si geçmiş ve kaza sonucu zarar görmüş ürünleri zorla sattırma hakları var mıdır?

Hayır, bu zorlama davranış mobbing uygulamalarından biridir. Yaptırıldığı zamanlarda fotoğraf veya video kayıtlarıyla delil elde edebilirsiniz. İşveren ile sorumlular yazılı olarak (sms, mail, yazılı bildirim, whatsapp) talimatlar verdiğinde mutlaka kayıt

altına alın ve hukuka aykırı bu talimatları yazılı verdirmeye çalışın. Hiçbir işverenin insan sağlığını tehlikeye atan ürünü, iş kazası sonucu zarar görmüş ürünleri işçiye zorla veya tehditle sattırma hakkı yoktur. Bozuk ürünleri Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Alo 174 hattına bildirin. Zorla satış dayatmasının karşısında Çalışma Bakanlığı'nın Alo 170 hattına bildirim yapın.

8

Sürekli iş yerimi veya bölümümü değiştiriyorlar, ne yapabilirim?

İşyeri ve pozisyon değişikliği kimi durumlarda işyerinde esaslı değişiklik olarak kabul edilmektedir. İşveren somut duruma göre açıkça ayrımcılık uygulayarak, keyfi bir şekilde, herhangi bir nedeni olmadan bu değişiklikleri yapıyorsa 6 gün içinde itiraz etme ve koşulları oluşuyorsa ihbar ve kıdem tazminatınızı alma hakkınız vardır.

9

Hakkımı ararsam, dava açarsam bir daha iş bulamam diye korkuyorum...

Eski işvereninize karşı açtığınız davayı eski işvereniniz ve sizden başka kimse göremez. Tarafı olduğunuz davalar sadece e-devletinizde gözüktür, dolayısıyla e-devlet şifrenizi bilmeyen kimse bunları bilemez. Hakkınızı aramaktan bunun gibi korkutmalar yüzünden vazgeçmeyin. İş başladıktan sonra işvereniniz daha önce açtığınız işçilik alacakları davası olduğunu öğrenerek sizi işten çıkarırsa bu haksız bir işten çıkarma olacak, işe iade davası açarak tazminat alma hakkınız olacaktır.

Arkadaşlar Her Belgeyi İmzalamayalım, Mağaza Market-Sen İle İrtibata Geçelim

Mağaza sorumluları sizlere herhangi bir belge imzalamak istediğinde mutlaka okuyun, aklınıza yatmayan yerleri sendikamıza danışın, imzalatılmak istenen her kağıdı hemen imzalamayın. İşten çıkarılırken size zorla imzalatmaya çalıştıkları hiçbir kağıdı imzalamayın. Her belgeyi inceleme, avukatınıza ve sendikanıza danışma hakkınız vardır.

Sendikaya E-devlet üzerinden üye olabilirsiniz. E-devlet şifrenize sahip olmayan hiç kimse üyeliğinizi göremez. Sendikaya üye olmak, sendika ile mücadele yürütmek anayasal hakkınızdır. Sendikal faaliyeti engellemek suçtur. Patron sizi sendikalı olduğunuz için işten çıkarırsa, 12 maaş sendikal tazminat ödeme cezası verilir.

SENDİKAYA NASIL ÜYE OLURUM?

4 Adımda
Sendikaya
Üyelik

1

E-Devlet'e
kullanıcı
bilgileriniz ile
giriş yapın

2

Karşınıza çıkan
arama formuna
"Sendika
Üyelik" yazarak
ararın

3

543 kodlu
"MAĞAZA
MARKET-SEN"
seçip bilgilerinizi
doldurarak
ilerleyin

4

Başvuru
sayfasında
sizden istenen
bilgileri doldurun
ve "Üyeliğinizi
Tamamlayın"

☎ 0541 594 79 26

f t i d /magazamarketsen
www.magazamarketsen.net

**MAĞAZA
MARKET-SEN**